

Havørnen

Foto: Canva.dk

**Faglig læsning & faglig skrivning
om dyrene fra Naturama**

Gul tekst

Havørnen - Danmarks største rovfugl

Foto: Naturama.dk

Havørnen er en stor, flot ørn. Det er den største ørn, der lever i hele Europa. Havørnen findes også i Danmark. I starten af 1900-tallet var den tæt på at forsvinde fra den danske natur. I dag er den heldigvis i fremgang. Læs med her og bliv klogere på havørnen.

Levested

Havørnen trives bedst nær vand. Den lever ofte ved kysten, hvor den jager efter føde. Den lever også ved store indre søer og fjorde, da der er masser af fisk og træer til redebygning.

Havørnen bygger sin rede højt oppe i træerne, som skal være store og stærke nok til at bære den store rede.

Kig på kortet:
Hvor lever havørnen?

Udseende

Havørnen er en stor, flot ørn. Den har et vingefang på op til 2,5 meter. Det gør den nem at se, når den svæver højt oppe i luften. Havørnen kaldes også for "*den flyvende dør*" på grund af sit store vingefang.

Havørnens fjer er brune. Dens hoved og hals er lidt lysere end resten af kroppen

Næbbet er stort, gult og krumt. Den krumme form er perfekt til at flå og flæns sit bytte i mindre stykker.

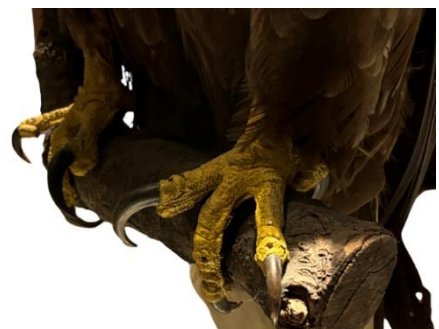

Foto: Naturama

Foto: Naturama.dk

Havørnen har også store kløer. Den bruger sine kløer til at gribe og fastholde sit bytte.

Føde

Havørnen er en stor rovfugl, der spiser andre dyr. Havørnen spiser fisk som aborre, gedder og ørreder. Den kan fange fiskene ved at styrtdykke ned i vandet og fange dem med sine skarpe kløer.

Foto: Canva.dk

Havørnen jager også fugle, der lever på vandet. Den jager gerne blishøner og ænder.

Foto: Canva.dk

Den kan også finde på at tage æg fra reder, hvis muligheden byder sig.

Hvis havørnen finder døde dyr, spiser den også dem. Det gør havørnen både til en jæger og en ådselæder.

Tilpasninger

Havørnen har flere tilpasninger, der gør den til en dygtig jæger og et toprovdyr. Her kan du læse om tre:

1. Syn: Havørnen har et supersyn. Når den svæver rundt oppe i luften, kan den se sit bytte på flere kilometers afstand.
2. Kløer og næb: Havørnens næb og kløer hjælper den med at fange og dræbe sit bytte. Når havørnen først griber fat, borer den sine skarpe kløer ind i sit bytte og slipper ikke igen. Næbbet bruger den til at flænse byttet i mindre dele.
3. Brede vinger: Havørnen har et stort og bredt vingefang. Den kan svæve længe i luften uden at blive træt. Når den får øje på sit bytte, dykker den med op til 150 km/t.

Foto: Naturama.dk

Formering

Havørnen er dygtig til at tage sig af sine unger. Her kan du læse om, hvordan det foregår. Først bygger havørnen en rede. Den vælger altid redens placering med omhu. Reden ligger for det meste højt, da havørnen skal have et godt overblik og beskytte ungerne mod mulige rovdyr. Reden kan være op til to meter bred og veje over 100 kilo!

Æg:

Hunnen lægger typisk et til tre æg i reden. Begge havørne hjælper med at ruge på æggene. De skiftes til at have ansvaret.

Udklækning:

Når ungerne kommer ud af æggene, er de små og dækket af dun. De kan ikke klare sig selv og får mad og varme af forældrene.

Forældrene kommer med fisk, fugle og små dyr til ungerne. Maden flår de i små stykker, så ungerne kan spise det. Ungerne er flyveklar efter 10-12 uger.

Trusler og beskyttelse

Den største trussel mod havørnen er mennesket. Havørnen har været hårdt ramt af giftstoffer, vi mennesker har udledt i naturen. Disse stoffer påvirkede havørnenes evne til at få unger, fordi deres æggeskaller blev så tynde, at de gik i stykker under rugningen.

Havørne blev også tidligere jaget og skudt af mennesket, da de blev set som en trussel mod fiskebestande og husdyr.

Sidst men ikke mindst fylder vi mennesker meget i naturen. Vi har fjernet mange af havørnens naturlige levesteder. Vi har fældet mange skove og omlagt jorden til marker. Vi har også drænet store vådområder og omlagt dem til marker. Havørnen er i dag heldigvis en fredet fugl i Danmark. Det betyder, at man beskytter havørnen ved at passe på dens levesteder.

Vidste du...

at hvis der er flere unger i reden, får den stærkeste ørn tit mest mad. Det betyder, at den svageste ørneunge nogle gange dør.

Ordforklaring - læs med en voksen

Ørn: en gruppe af rovfugle.

Fjord: er et havområde med land på tre sider.

Vingefang: længden på havørnens vinger.

Ådselæder: et rovdyr, der spiser et dødt dyr.

Ruge: ørnen sidder på sine æg for at holde dem varme.

Giftstoffer: stoffer vi mennesker opfinder og anvender i forskellige materialer.

Havørneunger. De er dækket af dun.

Foto: Canva.dk

Faktaboks

- Havørnen er den største rovfugl i Danmark
- Den har et vingefang på op til 2,5 meter.
- Når havørnen dykker efter sit bytte, kan den nå en fart på op til 150 km/t
- Havørnen har været tæt på udryddelse i Danmark.

Nu er det dig - kan du huske?

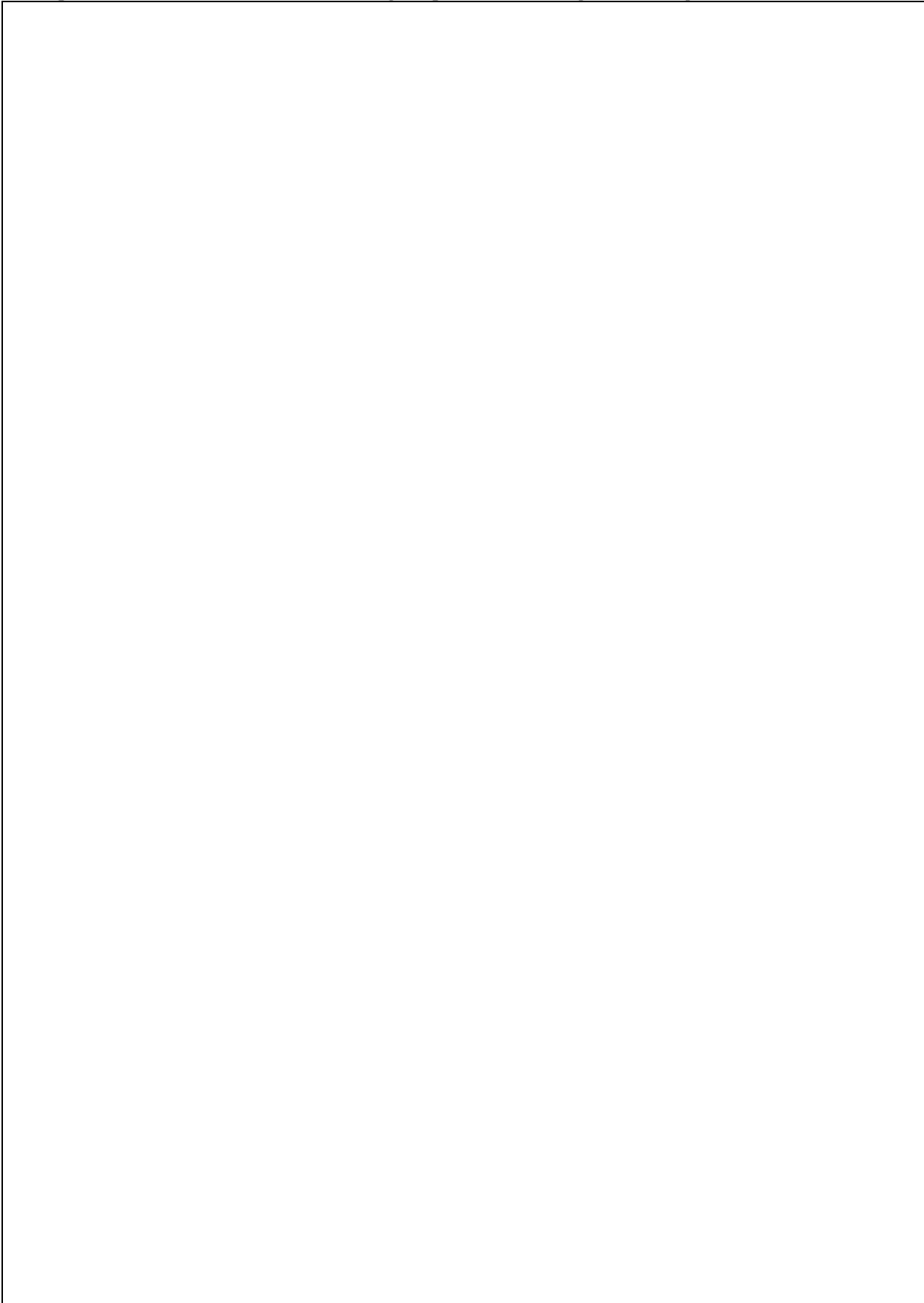
Beskriv havørnens levested

Hvad spiser havørnen?

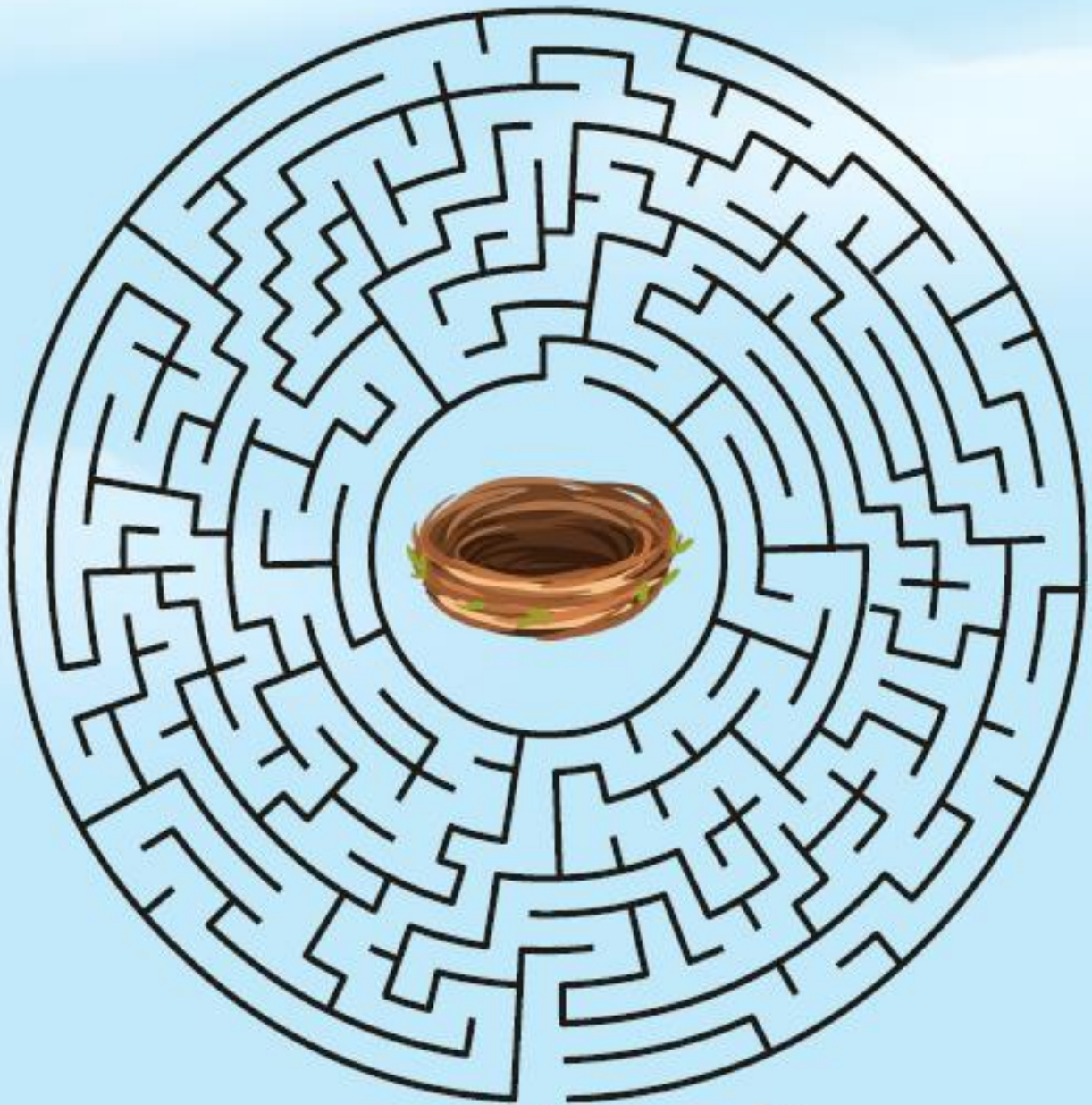
Hvilke særlige tilpasninger har havørnen udviklet?

Hvad truer havørnen?

Tegn en havørn der jager et byttedyr

Hjælp havørnen hjem til reden

FIND ORDENE

Kan du finde følgende ord:

REDE

HAVØRN

VINGEFANG

ROVFUGL

NÆB

FLÆNSE

FISK

KRUM

C	K	R	U	M	T	E	R	F	L	Y	D
F	N	L	P	M	H	K	O	O	T	H	P
I	A	D	Y	B	U	G	O	D	I	A	I
S	W	E	O	L	A	R	B	E	E	V	C
K	S	Y	M	O	S	F	N	X	D	Ø	N
E	F	R	E	D	E	R	I	N	G	R	I
R	L	B	R	S	T	T	W	U	S	N	C
S	Æ	D	B	O	K	I	R	A	G	R	A
R	N	P	N	Æ	B	E	C	A	V	U	N
G	S	O	W	U	C	T	T	O	I	N	S
D	E	C	R	O	V	F	U	G	L	R	N
E	S	R	V	I	N	G	E	F	A	N	G

